

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Юридичний факультет
Факультет соціології
Кафедра філософії та методології науки
Кафедра інтелектуальної власності
Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
«31» 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень з основами
інтелектуальної власності

для студентів

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	054 Соціологія
освітній рівень	магістр
освітня програма	Соціологія
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Цимбалюк Н.М., Пипич А.І., Огневюк З.Г.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ («____») «____» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ («____») «____» 20__ р.

КИЇВ – 2020

Розробники:

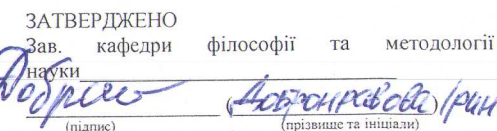
Цимбалюк Наталія Миколаївна, доктор соц. наук, проф., проф. каф. соціальних структур та соціальних відносин;
Пипич Анатолій Іванович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки
Огневюк Ганна Зіновіївна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри інтелектуальної власності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин
«31» 08 2020 р.

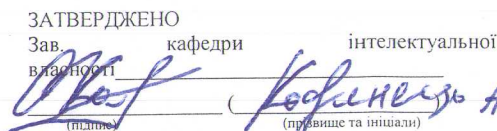
Протокол № 16 від «26» 08 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри філософії та методології науки
«31» 08 2020 р.

Протокол № 1 від «28» 08 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри інтелектуальної власності
«31» 08 2020 р.

Протокол № 14 від «31» 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії _____ Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – здобуття студентами факультету соціології базових знань з методології, методики та організації соціального міждисциплінарного наукового дослідження; сучасними методологічними концепціями, основами методології наукового пізнання, методикою наукових досліджень у соціальних науках; нормами інтелектуальної власності та її захисту, що сприяє розширенню наукового світогляду та потенціалу професійної підготовки як науковців.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати: особливості формування наукових понять, принципи побудови теоретичних висновків; особливості методів соціологічних досліджень.

2. Вміти: використовувати технологічні знання та вміння в процесі соціологічних досліджень; розробляти програму соціологічного дослідження; формувати практичні рекомендації; на основі заданого зразка будувати авторські дослідницькі методики.

3. Володіти елементарними навичками: аналізу, синтезу, командної роботи, організації комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна спрямована на формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес у соціальних науках, усвідомлення цілей соціального міждисциплінарного наукового дослідження, набуття навичок, необхідних для реалізації власного дослідницького потенціалу; відпрацюванню загальних компетентностей у процесі професійного навчання, формуванню наукової та методологічної культури. Розкривається роль інтелектуальної власності як складової інтелектуального капіталу, формується повага до авторського права та вміння захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі):

- розкрити можливості застосування соціологічної методології в міждисциплінарних наукових дослідженнях;
- визначити характеристики та умови формування методологічної культури соціолога;
- здобути навички презентації результатів фахових наукових досліджень;
- оволодіти навичками захисту інтелектуальної власності та її результатів.

Вивчення дисципліни сприяє оволодінню наступними загальними компетентностями:

- здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу (зк1);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (зк5);
- навички міжособистісної взаємодії та спілкування з представниками інших професійних груп (зк6);
- здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами (зк8);
- здатність застосовувати сучасні та новітні соціологічні концепції й теорії для аналізу та інтерпретації соціальних явищ і процесів (фк1).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	Знати:	лекції, семінари, самостійна робота	усна відповідь під час семінарів, тестові опитування, контрольна робота	20
1.1.1.	- значення методологічної підготовки для професійної діяльності вченого;			
1.1.2.	- основні методологічні системи сучасної філософії науки;			
1.1.3.	- основні характеристики сучасних методологічних концепцій в їх історичному розвитку;			
1.1.4.	- розуміти значення специфічно-наукового методу в соціальних науках для професійної діяльності соціолога як дослідника;			
1.1.5.	- знати і вміти розрізняти загальнонаукові (індукція, дедукція абдукція) та специфічні методи та способи наукового пізнання на базі основних методологічних			

1.1.6.	моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних);			
1.1.7.	- характеристики основних методів наукового пізнання;			
1.1.8.	- сучасні ідеали та норми наукового дослідження;			
1.1.9.	- ірраціональні прийоми роботи з науковою інформацією;			
1.1.10.	- методи, прийоми та стратегії аргументації;			
1.1.11.	- систему організації науково-пізнавальної діяльності, - систему підготовки й атестації наукових кадрів;			
1.2.	Знати:	лекції, семінари, самостійна робота	експрес-опитування, домашнє письмове завдання, контрольна робота	15
1.2.1.	- спеціальні форми методологічної культури соціолога;			
1.2.2.	- особливості самостійної роботи студента магістратури, її роль у розвитку наукового потенціалу.			
1.2.3.	- методики самоменеджменту науковців, основи самоорганізації та саморегуляції наукової діяльності; особистісні якості соціолога, необхідних для продуктивної наукової діяльності;			
1.2.4.	- знати технології популяризації соціологічного знання;			
1.2.5.	- особливості методів та форм професійної комунікації;			
1.2.6.	- використовувати мультимедійні можливості у презентаціях;			
1.3.	Знати:			
1.3.1.	- права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин;			
1.3.2.	- правила укладання договорів між автором та роботодавцем;			
1.3.3.	- способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності;			
1.3.4.	- основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності;			
1.3.5.	- принципи фінансування інтелектуальної діяльності;			
1.3.6.	- методику оцінки результатів інтелектуальної діяльності.			
1.3.7.	- визначення права інтелектуальної власності та загальні підходи щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності за українським та міжнародним законодавством;	лекції, семінари, самостійна робота	експрес-опитування, домашнє письмове завдання, контрольна робота	15
1.3.8.	- знати перелік об'єктів інтелектуальної власності та порядок виникнення прав на них;			
1.3.9.	- права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин;			
1.3.10.	- правила укладання договорів щодо об'єктів інтелектуальної власності;			
1.3.11.	- способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності;			
1.3.12.	- основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.			
2.1.	Вміти:			
2.1.1.	- використовувати методологічні принципи наукового дослідження;			
2.1.2.	- працювати з масивом публікацій із фахової дисципліни: вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації;	лекції, семінари, самостійна робота	домашнє письмове завдання, контрольна робота	20
2.1.3.	- вибирати та формувати проблему дослідження;			
2.1.4.	- шукати необхідну наукову інформацію;			
2.1.5.	- обирати методологічну основу дослідження;			
2.1.6.	- вміти розрізняти загальнонаукові (індукція, дедукція абдукція) та специфічні методи та способи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних);			
2.2.	Вміти:	лекції, семінари, самостійна робота	експрес-опитування, усна відповідь	15
2.2.1.	- визначати умови підвищення - ефективності наукової діяльності соціологів;			

2.2.2.	- визначати ефективні в умовах наукової діяльності технології самоменеджменту;			під час семінарів, реферат, контрольна робота	
2.2.3.	- розробляти індекси вимірювання рівня наукової підготовки магістра;				
2.2.4.	- визначати індекс наукового потенціалу студента магістратури;				
2.2.5.	- визначати особливості компетентнісного підходу у вищій освіті як технології набуття наукової та методологічної культури;				
2.2.6.	- представляти результати досліджень на наукових конференціях і семінарах;				
2.2.7.	- розробляти публічні презентації результатів наукових досліджень;				
2.2.8.	- володіти навичками організації презентацій в публічному середовищі (інформаційні агенції, мас-медіа, виставки);				
2.2.9.	- брати участь в наукових дискусіях;				
2.3.	Вміти:				
2.3.1.	- визначати порядок отримання прав на об'єкт інтелектуальної власності залежно від його виду;				
2.3.2.	- поважати та захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності, оформленні цитувань та посилань;				
2.3.3.	- обирати форму і спосіб захисту порушеного права інтелектуальної власності				
2.3.4.	- укладати договори із замовником або роботодавцем, у тому числі з врахуванням статусу створюваних об'єктів інтелектуальної власності та розпорядження правами на них;	лекції, семінари, самостійна робота		експрес-опитування, реферат, контрольна робота	15
2.3.5.	- правильно визначати факти порушення прав інтелектуальної власності та вимагати відповідного відшкодування завданих збитків;				
2.3.6.	- захищати порушені права інтелектуальної власності передбаченими чинним законодавством способами та у встановлених формах;				
2.3.7.	- розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності у процесі комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності;				
2.3.8.	- здійснювати трансфер технологій в процесі комерціалізації результатів наукових досліджень;				
2.3.9.	- застосовувати вимоги авторського права при проведенні наукових досліджень.				

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання за дисципліною					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
прн4. Демонструвати навички індивідуальної та командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.				+	+	+
прн5. Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	+	+	+			
прн6. Здійснювати реферування наукових джерел (державною та іноземною мовами), обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.	+	+	+			
прн13. Застосовувати соціологічні знання, вміння та навички у міждисциплінарних дослідженнях.				+	+	+
прн15. Планувати та ефективно використовувати час, працювати самостійно, систематично підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти.	+	+	+	+	+	+

7.1.Форми оцінювання студентів -семестрове оцінювання:

Форми семестрового контролю у першій частині дисципліни

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів		Результати навчання за дисципліною
		min	max	
1	усна відповідь під час семінарів	7	11	РН1.1, 2.2
2	домашнє письмове завдання	3	5	РН 1.2, 1.3, 2.1
3	тестові опитування	3	5	РН1.1
4	контрольна робота (КР)	7	12	РН1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3
всього:		20	33	

Форми семестрового контролю у другій частині дисципліни

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів		Результати навчання за дисципліною
		min	max	
1	експрес-опитування	7	12	РН 1.2, 1.3, 2.2, 2.3
2	усна відповідь під час семінарів	3	5	РН 1.1, 2.2
3	домашнє письмове завдання	3	5	РН 1.2, 1.3, 2.1
4	реферат	3	5	РН 2.2, 2.3
5	контрольна робота (КР)	4	7	РН1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3
всього:		20	34	

Форми семестрового контролю у третій частині

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів		Результати навчання за дисципліною
		min	max	
1	експрес-опитування	7	11	РН 1.2, 1.3, 2.2, 2.3
2	домашнє письмове завдання	3	5	РН 1.2, 1.3, 2.1
3	реферат	3	5	РН 2.2, 2.3.
4	контрольна робота (КР)	6	12	РН1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3
всього:		20	33	

- підсумкове оцінювання: залік. Загальна оцінка з дисципліни розраховується як сукупність балів за першу, другу та третю змістові частини.

Студенти, які набрали сумарно за три частини дисципліни кількість балів меншу за критично-розрахунковий мінімум – 60 балів для одержання допуску до заліку здають заборгованості за всі частини дисципліни. Контрольні роботи не перескладаються.

7.2 Організація оцінювання:

1. Експрес-опитування: після вивчення тем 4, 5, 6, 7, 8.
2. Усна відповідь під час семінарів: теми 1-3, 4, 5.
3. Домашнє письмове завдання: після вивчення теми 3 і після вивчення теми 4.
4. Реферат: після вивчення теми 5 і після вивчення теми 10.
5. Тестові опитування: після вивчення теми 9.
6. КР 1: після вивчення тем 1-3.
7. КР 2: після вивчення тем 4, 5.
8. КР3: після вивчення тем 6-10.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекцій	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Філософсько-теоретичні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
1	Наука та науковий метод: становлення методології соціальної науки.	2	2	2
2	Методологічні концепції ХХ – початку ХХІ ст.. та сучасна соціальна наука.	2	2	2
3	Загальнометодологічні аспекти розробки програм, методик, процедур конкретного соціального дослідження та визначення шляхів застосування соціального знання.	-	2	4
	Контрольна робота 1	-	-	4
Частина 2. Соціологічні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
4	Спеціальні форми методологічної культури соціолога та їх реалізація в практиці навчальної діяльності ВНЗ.	2	2	12
5	Сучасні форми оприлюднення результатів наукової діяльності в соціології.	-	2	10
	Контрольна робота 2	-	-	4
Частина 3. Основи інтелектуальної власності				
6	Інтелектуальна, творча діяльність та її місце у соціально-економічному розвитку суспільства.	2	-	4
7	Авторське право та суміжні права.	2	-	4
8	Право промислової власності.	-	2	4
9	Комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності.	-	2	4
10	Фінансові засади комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності.	2	-	2
	Контрольна робота 3	-	-	4
	Всього	12	14	60

Загальний обсяг 90 год.

Лекцій – 12 год.

Семінари – 14 год.

Консультації - 4 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник/ за ред. А.С.Конверського. – К.: Цент учбової літератури, 2010. – С.5-105.
2. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. – М.: Изд-во «Гардарика», 2006.
3. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
4. Головаха С. І., Паніна Н. В. Інтегральний індекс соціального самопочуття (ІСС): конструювання і застосування соціологічного тесту в масових опитуваннях. — К., Інст. соціології НАНУ, 1997. — 106 с.

5. Кравцов В. О. Теоретичні підходи до інтерпретації методологічної культури майбутнього вчителя [http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_autors_kravzov_vo/]
  6. Терно С.О. До проблеми формування методологічної культури учня середньої школи в процесі вивчення історії/ Наукові праці історичного факультету запорізького державного університету-2000-вип. ХІХ, с.28-35.
  7. Дубровіна Л. А. Матеріали щодо тенденцій світової науки в галузі оцінювання ефективності діяльності наукових інститутів, підрозділів, окремих учених і дискусії в гуманітарній науці. Аналітична доповідь. – К., 2014. – 16 с.
  8. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування : монографія / кол. авторів; за заг. ред. д.ю.н. Орлюк О. П. – К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. – 242 с.
  9. Кашинцева О.Ю. Права людини та права інтелектуальної власності крізь призму сучасного наукового етосу/Кашинцева О.Ю.// Теорія і практика інтелектуальної власності, 2012. - № 6. – с. 3-8.
  10. Коваленко Т. З історії розвитку міжнародного законодавства про захист авторського права / Т. Коваленко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2013. – № 3. – С. 35 – 43.
  11. Юрик Н.С. Самоменеджмент : Курс лекцій.–Тернопіль : НТУ імені Івана Пулюя, 2015. – 89 с.
- Додаткова:**
1. Валеев Г. Х. Формирование методологической культуры педагога-исследователя. – Челябинск, «Факел», 2000.
  2. Голдстейн М., Голдстейн И.Ф. Как мы познаем. Исследование процесса научного познания. – М.: Знание, 1984.
  3. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
  4. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. – М.: Изд-во «Гардарика», 2006.
  5. Ted Benton and Ian Craib. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought. New York -London WIPOLP 2001.
  6. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
  7. Кэмбел Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. / пер. с англ. – М.: „Прогресс“, 1980.
  8. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. / Пер. с болг. – М.: „Прогресс“, 1975.
  9. Пенто Р. Гравиту М. Методы социальных наук. М.: Прогресс, 1972.
  10. А.В. The coming crisis of Western sociology /А.У. Гоулднер. Наступающий кризис западной социологии./Пер. с англ.С.-Петербург: Наука, 2003.
  11. Никифоров А.Л. Философия науки: история и методология. – М., 1998.
  12. Лукашевич Н. П. Теория и практика самоменеджмента : [учеб. пособ.] Н.П. Лукашевич [2-е изд., испр.]–К. : МАУП,2002.
  13. Hirsch J.E. An index to quantify an individual's scientific research output // Proc. Natl. Acad. Sci. USA. – 2005. – Vol. 102, N 46. – P. 16569–16572.
  14. Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences: Quality indicators for research in the humanities - Interim report by the Committee on Quality Indicators in the Humanities
  15. Новиков Д. А., Губко М. В. Наукометрия и экспертиза в управлении наукой: предисловие // Управление большими системами: сб. тр. Спец. вып. 44. – М.: ИГУРАН, 2013. – С. 13.
  16. Крижна В. Захист прав інтелектуальної власності за статтею 1 першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод/ Крижна В./ Теорія і практика інтелектуальної власності, 2013. - № 3. – с. 44-47
  17. Озерський І.В. Проблеми охорони та захисту використання прав інтелектуальної власності в Україні//Економіка. Фінанси. Право.-2003.-10 .-с.19-23

18. Романюк В. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб-нерезидентів, отриманих від операцій з об'єктами права інтелектуальної власності/В. Романюк//Теорія і практика інтелектуальної власності.-2014.-4.-С. 53-60.
19. Ромашко А.С. Верба І.І. Пригода В.В. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: НТУУ "КПІ", 2013. – 160.
20. Петренко С. Поняття та види плагіату// Часопис цивілістики. Випуск 14. - с. 128-131.
21. Порало І.В. Інтелектуальний капітал України в полоні плагіату/ І.В. Порало/ Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2009. № 4 с. 89-97.